

Ældre Sagen

Sundheds- og Forebyggelsesministeriet
Holbergsgade 6
1057København K.

Att.: Att. Sundhedsminister Nick Hækkerup

9. maj 2014
BH/mk

Tak for dit brev af 22. april 2014 (sags nr. 1401540), hvor du på egne og Manu Sarens vegne svarer på Ældre Sagens breve om, at svage ældre og demente sendes til læge og hospital på egen hånd.

Som det fremgår af vores breve har vi kendskab til en lang række tilfælde, hvor demente og hjerneskadede sendes alene af sted til læger og sygehuse. I mange tilfælde er de hverken i stand til at oplyse, hvem de er eller fortælle, hvad formålet er med deres besøg. Resultatet er, at de sendes alene tilbage til eget hjem eller plejehjem uden undersøgelse eller behandling.

Hertil kommer, at de uledsagede ældre oplever angst og utryghed, fordi de ikke er i stand til at forstå og sanse, hvad der foregår omkring dem.

Du har i dit brev givet udtryk for, at du som sundhedsminister er optaget af at sikre, at patienterne både føler sig trygge i forbindelse med behandling i sundhedsvæsenet og tilbydes behandling af høj faglig kvalitet på et oplyst grundlag.

Du har henvist til ministeriets brev af 19. august 2013 til Ældre Sagen om ret til befordring. Du har understreget, at dette brev alene vedrører retten til befordring. Der er ingen klar hjemmel til ledsagelse i lovens kapitel 1, som alene vedrører retten til befordring.

Du har endvidere henvist til sundhedslovens kapitel 5 om patienters medinddragelse i beslutninger i relation til den sundhedsfaglige behandling. Nærmere §§ 18, 19 og 20 om patienter, der varigt mangler evnen til at give informeret samtykke. Disse regler sikrer denne patientgruppe både akut og planlagt behandling.

Men reglerne forudsætter, at sundhedspersonalet kan identificere patienten, hvad der netop ikke er tilfældet, hvis fx en dement eller hjerneskadet person hverken har de nødvendige identifikationspapirer på sig eller kan redegøre for sin identitet.

Hertil kommer, at især demente og hjerneskadede, vil opleve angst og utryghed i ethvert fremmed miljø – ikke mindst et hospitalsmiljø – netop på grund af deres sygdom. Sygdommen gør, at de har svært ved at udtrykke sig, tolke deres omgivelser og finde omkring.

Konklusion

Ældre Sagen anser de gældende regler i sundhedsloven om befordring og om patienter, der varigt ikke er i stand til at give informeret samtykke, for utilstrækkelige. De giver ikke sikkerhed for ledsagelse i de tilfælde, hvor der ikke er pårørende eller kompetente frivillige, der kan påtage sig opgaven. Vi mener, at problemet med manglende ledsagelse er voksende af disse årsager:

- Flertallet af beboere i plejehjem er demente
- Samlet set er knap 90.000 mennesker i Danmark demente
- Antallet må forventes at vokse på grund af den demografiske udvikling med mange 80+ årige. Høj alder er en risiko for demens.

Som nævnt i vores første breve skærpes problemerne omkring manglende ledsagelse yderligere af nye familiemønstre, arbejdsmarkedstilknytning for både mænd og kvinder og lange geografiske afstande mellem de svækkede ældre og deres pårørende.

Forslag

Både du og Manu Sareen giver i jeres svar udtryk for, at det eksisterende retsgrundlag, herunder serviceloven, rummer mulighed for at sikre, at u hensigtsmæssige forløb kan undgås. Da vi er bekendt med, at kommunerne i en lang række tilfælde ikke sikrer disse hensigtsmæssige forløb, foreslår vi, at Sundhedsministeriet og Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold udsender en vejledning eller administrativ bekendtgørelse til kommunerne, hvori kommunernes ansvar for ledsagelse præciseres:

”At kommunerne i de tilfælde, hvor beboere i plejehjem og hjemmehjælpsmodtagere med kognitive svækkelser som følge af demens eller hjerneskade skal undersøges eller behandles hos praktiserende læger, på hospital o.l., er forpligtet til at stille ledsager til rådighed, hvis der ikke er pårørende, som er i stand til at påtage sig opgaven”.

Ældre Sagens forslag har således karakter af et sikkerhedsnet under disse borgere.

Vi glæder os til at høre fra dig.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. Direktør

Vi har sendt et tilsvarende brev til Socialminister Manu Sareen

Kopi til:

Folketingets Socialudvalg

Folketingets Sundhedsudvalg

Alzheimerforeningen

KL att. Formand for Social- og Sundhedsudvalget, Anny Winther